O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
Termiz davlat universiteti rektori
_____________ A.R.Maraximov
2023 yil "26" 08

O'ZBEKISTON GEOGRAFIYASI

fanidan

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 500000 – Tabiiy fanlar, matematika va statistika
Ta'lim sohasi: 530000 – Fizika va tabiiy fanlar
Ta'lim yo'nalishi: 60530400 – Geografiya

Termiz-2023

Fan/modul kodi		**O'quv yili** 2023-2024	**Semestr** 3-4	**ECTS - Kreditlar** 12
Fan/modul turi Majburiy		**Ta'lim tili** O'zbek		**Haftadagi dars soatlari** 12
1	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	O'zbekiston geografiyasi	180	180	360
2	**I.MODUL TAVSIFI(Description)**			

I.MODUL TAVSIFI(Description)

O'zbekiston geografiyasi o'quv kursi oliy ta'lim tizimida geograf bakalavrlar tayyorlashda muhim o'rin tutadi. Ushbu o'quv kursi Vatanimiz – O'zbekiston tabiiy sharoiti va resurslari, ulardan omilkorlik bilan foydalanish, muhofaza qilish haqida bilimlar berish bilan birga, respublikamiz tabiati va xo'jaligining rivojlanishi qonuniyatlarini tushunib olishga xizmat qiladi.

II.FANNING MAZMUNI

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda O'zbekistonning tabiiy va iqtisodiy geografiyasi bo'yicha kompleks bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

Fanni vazifasi – O'zbekiston tabiatini geografik o'rganish tarixi, O'zbekiston tabiatini shakllantiruvchi eng muhim omillar, iqtisodiy va siyosiy geografik o'rni, mamlakatning tabiiy va mineral xom ashyo salohiyati, ularning xo'jalik ahamiyati, demografik rivojlanishi, milliy iqtispdiyotning tarmoqlar va hududiy tarkibi, ishlab chiqarish salohiyati, ijtimoiy iqtisodiy rivojlanishi omillari va muammolari, O'zbekistonni tabiiy va iqtisodiy geografik rayonlashtirish va uning amaliy ahamiyatini ochib berish.

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)
III.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I-modul. O'zbekiston tabiiy geografiyasi
1-mavzu. Kirish. O'zbekistonning geografik o'rni chegarasi, maydoni, tabiatining o'ziga xos xususiyatlari.

O'zbekiston tabiiy geografiyasi o'quv kursining xo'jalikni rivojlantirishga,

bu jarayonda vujudga keladigan muammolarni hal qilishga hamda atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishning ilmiy asoslarini yaratishga qaratilganligi.

O'zbekistonning geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Eng muhim landshaft-geografik xususiyatlari. O'zbekiston tabiatini shakllanishining asosiy qonuniyatlari, landshaftlarning paydo bo'lishi va rivojlanishi.

2-mavzu. O'zbekiston tabiatini geografik o'rganilishi tarixi.

O'zbekiston tabiatini geografik o'rganish tarixi bosqichlari. Ayrim olimlar va yetakchi ilmiy maktablarning O'zbekiston tabiatini o'rganishga qo'shgan hissasi. O'zbekistonda geografiya fanida shakllangan asosiy ilmiy yo'nalish va maktablar.

3-mavzu. O'zbekiston tabiatini shakllantiruvchi omillar.

O'zbekiston hududining geologik rivojlanish tarixi. Yer qobig'ining hozirgi kundagi epeyrogenik harakatlari. Zilzilalar. O'zbekistonning seysmik rayonlari. Foydali qazilmalari.

4-mavzu. O'zbekiston hududining orografik tuzilishi,

Orografik tuzilishi. Relef rang-barang tabiiy sharoitni shakllantiruvchi omil. Morfostruktura va morfoskulptura relef shakllarining genezisi hamda geografiyasi. O'zbekiston relefini turlarga ajratish masalalari va hududini geomorfologik rayonlashtirish.

5-mavzu. O'zbekiston iqlimi

O'zbekiston iqlimiga umumiy tavsif. Landshaftlarning shakllanishida muhim o'rin tutuvchi iqlim hosil qiluvchi omillar tahlili. Iqlim mintaqalarini va zonalarining shakllanishi. Havo haroratining o'rtacha yillik, yanvar va iyul oylaridagi taqsimlanishi. Termik resurslari va ularning qishloq xo'jaligidagi ahamiyati. Havo namligi, bug'lanish, yog'inlarning yillik taqsimlanishi. Namlik resurslari va ularning qishloq xo'jaligidagi ahamiyati. Qor qoplami. Shamollar va ularning turlari. O'zbekistonda atmosfera havosining tozaligini saqlash muammolari.

6-mavzu. O'zbekistonning yer usti suvlari va yer osti suvlari, ularning hosil bo'lishi va genetik turlari, suv resurslari va ulardan oqilona foydalanish.

Suv oqimining hosil bo'lishi va yillik taqsimlanishi. Daryolarning to'yinishi, suv sarfi va loyqaligi. Sel hosil bo'lishi, muzliklar, ko'llar, botqoqliklar va ularning geografik taqsimlanishi. Ichki suvlar rejimining o'zgartirilishi. Orol muammosi. Asosiy kanallar va suv omborlari, ularning ahamiyati. Suv boyliklaridan oqilona foydalanish.

O'zbekiston hududining yer osti suvlari, ularning hosil bo'lishi va genetik turlari. Grunt (sizot) suvlari va ularning gidrokimyoviy xususiyatlari, zovur suvlari. O'zbekistonning yer osti suv resurslari va ulardan oqilona foydalanish muammolari.

7-mavzu. O'zbekiston tuproqlari, ularning tasniflanishi va hususiyatlari.

O'zbekiston tuproqlari, ularning xususiyatlari. Yer resurslari, ularning holati va ulardan oqilona foydalanish. Muhofaza qilish.

8-mavzu. O'zbekiston o'simliklari, ularning kenglik zonalari va balandlik mintaqalari bo'yicha taqsimlanishi

O'simliklarining ekologik va geografik xusosiyatlari. O'zbekistonning cho'l, adir, tog', yaylov o'simliklari va ularning xo'jalikdagi ahamiyati, muhofazasi.

9-mavzu. O'zbekiston hayvonot dunyosi, ularni landshaft mintaqalari bo'yicha tarqalishi.

O'zbekiston hayvonotining landshaft zonalari bo'ylab tarqalishi. O'zbekiston hayvonotini muhofaza qilish muammolari. Hayvonlarning xo'jalikdagi ahamiyati, muhofazasi.

10-mavzu. O'zbekistonda tabiatni va tabiiy resurslarni muhofaza qilish. Qo'riqxonalar, buyurtmalar, milliy bog'lar.

O'zbekistondagi ayrim regional va mahalliy geoekologik muammolar va ularning yechimi. Noyob landshaftlar va tabiat yodgorliklari muhofazasi. Qo'riqxonalar, milliy bog'lar, buyurtmalar.

11-mavzu. O'zbekiston landshaftlarining zonalligi va balandlik bo'yicha mintaqalanishi, tasnifi, asosiy tasnif birliklari. O'zbekiston hududini tabiiy geografik rayonlashtirish.

O'zbekiston landshaftlarining zonalligi va balandlik bo'yicha mintaqalanishi, tasnifi, asosiy tasnif birliklari. O'zbekistonni tabiiy-geografik rayonlashtirish. Mavjud rayonlashtirish sxemalarining tahlili. O'zbekistonning o'quv maqsadlariga moslashtirilgan tabiiy-geografik rayonlashtirish sxemasi.

12-mavzu. Regional qism. Tekislik kichik provinsiyasi okruglariga tavsif. Ustyurt tabiiy geografik okrugi

Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko'llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

13-mavzu. Orol tabiiy geografik okrugi

Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Iqlimi, suvlari. Yer usti va yer osti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

14-mavzu. Quyi Amudaryo tabiiy geografik okrugi

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

15-mavzu. Qizilqum tabiiy geografik okrugi

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

16-mavzu. Quyi Zarafshon tabiiy geografik okrugi

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

17-mavzu. Tog‘ oldi va tog‘ kichik provinsiyasi okruglariga tavsif (O‘rta Zarafshon tabiiy geografik okrugi)

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

18-mavzu. Qashqadaryo tabiiy geografik okrugi

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

19-mavzu. Surxondaryo tabiiy geografik okrugi

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

20-mavzu. Mirzacho‘l tabiiy geografik okrugi

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

21-mavzu. Chirchiq – Ohangaron tabiiy geografik okrugi

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari,. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

22-mavzu. Farg‘ona tabiiy geografik okrugi

Geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog‘liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko‘llari. Kanallari, suv omborlari. Yer osti suvlari. O‘simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy-geografik rayonlar.

II-Qism. O‘zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi

1-mavzu. O‘zbekistonning geografik o‘rni, maydoni va chegaralari.

O‘zbekiston Respublikasining iqtisodiy va siyosiy geografik o‘rni, maydoni va chegaralari. Uning mamlakatni tarixiy, siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi bilan bog‘liqligi. O‘zbekiston Respublikasining makrogeografik, mezogeografik va mikrogeografik tutgan o‘rni va roli. Mamalakatning ma’muriy-hududiy tuzilmasi.

2-mavzu. O‘zbekistonning tabiiy sharoiti va resurslari.

O‘zbekistonning yer yuzasi tuzilishi va mineral resurs salohiyati. Iqlimi va suvlari. Agroiqlim resurslari va ularning xo‘jalik ahamiyati. Kanallar va suv omborlari, ulardan foydalanishning hozirgi ahvoli. Yer fondi va uning tarkibiy tuzilishi. O‘zbekistonning hayvonot va o‘simlik dunyosi, ularning xo‘jalik ahamiyati.

3-mavzu. O‘zbekiston aholisi va mehnat resurslari.

Aholi soni va uning tadrijiy o‘zgarishlari. Mamlakat aholisining joylashuv xususiyatlari. Aholi sonining o‘sishi va joylashuviga ta’sir qiluvchi omillar. Respublika aholisining tabiiy va mexanik xarakati, ularning mintaqaviy xususiyatlari. Aholining jins-yosh, milliy va ijtimoiy tarkibi. Shahar va qishloq aholisi. Urbanizatsiya va uning regional xususiyatlari. Mehnat resurslari va ulardan foydalanish. Mehnat bozori va uning hududiy jihatlari.

4-mavzu. O‘zbekiston Respublikasi xo‘jaligining umumiy tavsifi.

Milliy iqtisodiyotning shakllanishi xususiyatlari. Uning tarkibiy tuzilishi va rivojlanishining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari. Yalpi ichki mahsulot. Mamlakat xo‘jaligining ixtisoslashuvi va uning mintaqaviy xususiyatlari. Asosiy ixtisoslashgan tarmoqlari. Iqtisodiy-ijtimoiy islohotlar va ularning geografik jihatlari. Milliy iqtisodiyotni modernizatsiya va diversifikatsiya qilishning ahamiyati. Erkin iqtisodiy zonalar.

5-mavzu. O‘zbekiston sanoatining tarmoqlar tarkibi.

Sanoatning milliy iqtisodiyotda tutgan o‘rni va roli. O‘zbekistonda sanoatning rivojlanishi omillari. Sanoatning tarmoqlar tarkibi. Og‘ir sanoat tarmoqlari. Yengil va oziq ovqat sanoati. Sanoat tarmoqlarining rivojlanishii xususiyatlari va hududiy tuzilishi. Sanoat markazlari, sanoat tugunlari, sanoat rayonlari.

6-mavzu. Yoqilg‘i-energetika majmuasi geografiyasi.

Yoqilg‘i-energetika majmuasi, uning iqtisodiyotda tutgan o‘rni. Yoqilg‘i sanoatining tarmoqlari. Ko‘mir, neft va gaz sanoati. Yoqilg‘i sanoati korxonalarining joylanishi xususiyatlari. O‘zbekistonda ko‘mir, neft, tabiiy gaz qazib olish. Elektr-energetika sanoati. Elektr stansiyalar va ularning turlari, joylashuvi xususiyatlari. Gidroelektrstansiyalar va issiqlik elektrstansiyalar. Elektr energiya ishlab chiqarishning tadrijiy o‘zgarishlari va hududiy tarkibi.

7-mavzu. Metallurgiya, kimyo, mashinasozlik va metalni qayta ishlash sanoati.

O‘zbekiston metallurgiya majmuasi va uning tuzilishi. Qora va rangdor metallurgiya sanoati. Ularning korxonalarini joylashuvi xususiyatlari, xomashyo bazasi, mahsulot ishlab chiqarish. Metallurgiya sanoati geografiyasi. O‘zbekistonda kimyo sanoatining shakllanishi va rivojlanishi. Uning tarmoqlar tarkibi. Kimyo, neft kimyosi, mineral o‘g‘itlar, sintetik tola ishlab chiqarish, kimyo-farmasevtika, lok-bo‘yoq va boshqa tarmoqlar, ularning joylanishi. Kimyo sanoati mahsulotlari ishlab chiqarish va uning hududiy tuzilishi. Mashinasozlik va metalni qayta ishlash sanoatining mamlakat iqtisodiyotida tutgan o‘rni. Uning tarkibiy tuzilishi. Transport, traktor va qishloq xo‘jaligi, to‘qimachilik, stanoksozlik, asbobsozlik, elektrotexnika mashinasozligi. Mustaqillik davrida mashinasozlikning rivojlanishi. Avtomobilsozlik va uning geografiyasi. Mashinasozlik majmuasida mahsulot ishlab chiqarishning tarmoqlar va hududiy xususiyatlari.

8-mavzu. Qurilish materiallari, o‘rmon, yog‘ochni qayta ishlash va sellyuloza – qog‘oz sanoati.

O‘zbekistonda qurilish materiallari sanoatining rivojlanishi. Qurilish materiallari ishlab chiqarishning tadrijiy va hududiy tarkibi. O‘rmon, yog‘ochni qayta ishlash va sellyuloza-qog‘oz sanoati rivojlanishining imkoniyatlari. Ularning yirik korxonalarini joylanishi.

9-mavzu. Yengil va oziq-ovqat sanoati.

O‘zbekistonda yengil va oziq-ovqat sanoati shakllanishi va rivojlanishining omillari. Tarmoqlar tarkibi. Yengil sanoatning to‘qimachilik, tikuvchilik, trikotaj, poyafzal, oziq-ovqat sanoatining go‘sht, sut, un-yorma, yog‘-moy, shakar, non mahsulotlari, qandolatchilik, makaron, meva-konserva tarmoqlarining rivojlanishi. Yengil va oziq-ovqat sanoati mahsulotlari ishlab chiqarishning mintaqaviy xususiyatlari.

10-mavzu. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligiga umumiy tavsif.

Qishloq xo‘jaligining milliy iqtisodiyotda tutgan o‘rni va roli. O‘zbekiston qishloq xo‘j aligiga umumiy tavsif. Qishloq xo‘jaligi tarmoqlari haqida tushuncha. Dehqonchilik. Chorvachilik va uning ixtisoslashuvi. Respublika agrosanoat majmuasi. Mustaqillik yillarida agrar islohotlar. Qishloq xo‘jaligida mulkchilikning yangi shakllarini vujudga kelishi. Fermer xo‘jaliklarining rivojlanishi. O‘zbekiston yer-suv resurslaridan foydalanish. Irrigatsiya va melioratsiya.

11-mavzu. Dehqonchilik geografiyasi.

Dehqonchilikning qishloq xo‘jaligi va mamlakat iqtisodiyotida tutgan o‘rni. Tarmoqlar tarkibi va rivojlanishi xususiyatlari. Texnika ekinlari (paxta, tamaki, kanof), g‘allachilik, bog‘dorchilik-uzumchilik, sabzavot-polizchilik, kartoshkachilik, moyli ekinlar va yem-hashak ekinlari yetishtirish. Qishloq xo‘jaligi ekin maydonlari va mahsulot yetishtirishning mintaqaviy xususiyatlari. Dehqonchilik rayonlari.

12-mavzu. Chorvachilik geografiyasi.

Chorvachilikning respublika xo‘jaligidagi ahamiyati. Chorvachilik tarmoqlarining joylashuviga ta’sir etuvchi omillar. Chorvachilikni tarmoqlar tarkibi. Qoramolchilik, qo‘ychilik va echkichilik, qorako‘lchilik, parrandachilik, cho‘chqachilik, baliqchilik, pillachilik va boshqa tarmoqlar. Chorvachilik rayonlari Sut-go‘sht, go‘sht-sut va jun chorvachiligi. Chorva hayvonlari bosh soni va chorvachilik mahsulotlari yetishtirishning viloyatlar bo‘yicha taqsimlanishi.

13-mavzu. Ijtimoiy sohalarning rivojlanishi.

Ijtimoiy soxalarning tuzilishi va rivojlanish xususiyatlari. O‘zbekiston ta’lim tizimi. Sog‘liqni saqlash tizimi va uning rivojlanishi. Aholiga xizmat ko‘rsatish. Maishiy, madaniy va boshqa xizmatlar. Rekreatsiya resurslari va rekreatsiya geografiyasi. O‘zbekistonda turizmning rivojlanishi, turizm geografiyasi.

14-mavzu. O‘zbekiston transporti va tashqi iqtisodiy aloqalari geografiyasi.

O‘zbekistonda milliy transport tizimining tarkib topishi va rivojlanishi. Transportning iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyati. Transportda yuk va yo‘lovchi tashish geografiyasi. O‘zbekistonning savdo-iqtisodiy aloqalarida transportning roli. Respublikaning transport majmuasi. Transportning turlari. Temir yo‘l, avtomobil, quvur, havo, daryo transporti. Mustaqillik yillarida mamlakat transportining rivojlanishi, O‘zbekistonning xalqaro savdo tizimlariga chiqish imkoniyatlari. O‘zbekistonning yaqin xorij davlatlari bilan iqtisodiy aloqalari. O‘zbekistonning uzoq xorij davlatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari.

15-mavzu. O‘zbekiston Respublikasi xo‘jaligining hududiy tarkibi va iqtisodiy rayonlari.

Iqtisodiy rayonlashtirishning nazariy va amaliy ahamiyati, uning respublika xo‘jaligini rivojlantirish rejalari bilan bog‘liqligi. Iqtisodiy rayon hosil

	qiluvchi omillar. O‘zbekistonni iqtisodiy rayonlashtirish. Iqtisodiy rayonlar to‘ri. **16-mavzu. Toshkent iqtisodiy rayoni. Rayonning tabiiy-resurs salohiyati. Aholisi va mehnat resurslari.** Iqtisodiy rayon xo‘jaligining tarmoqlar tarkibi, ixtisoslashuvi. Rayon iqtisodiyotining hududiy tarkibi va hududiy ishlab chiqarish majmualari. Transport infratuzilmasi va tashqi iqtisodiy aloqalari. Erkin iqtisodiy zonalar. Rayonning ichki tafovutlari va shaharlari. Geoekologik muammolar va rayon xo‘jaligi rivojlanishining istiqbol yo‘nalishlari. **17-mavzu. Mirzacho‘l iqtisodiy rayoni.** Tabiiy sharoiti va resurslari. Demografik salohiyati, mehnat resurslari. Rayon xo‘jaligining tarmoqlar va hududiy tarkibi va ixtisoslashuvi. Hududiy ishlab chiqarish majmualari. Ishlab chiqarish salohiyati. Rayonning ichki tafovutlari va shaharlari. Geoekologik muammolar va rayon xo‘jaligi rivojlanishining istiqbol yo‘nalishlari. **18-mavzu. Farg‘ona iqtisodiy rayoni.** Tabiiy sharoiti va resurslari. Demografik salohiyati, mehnat resurslari. Rayon xo‘jaligining tarmoqlar va hududiy tarkibi va ixtisoslashuvi. Hududiy ishlab chiqarish majmualari. Ishlab chiqarish salohiyati. Rayonning ichki tafovutlari va shaharlari. Geoekologik muammolar va rayon xo‘jaligi rivojlanishining istiqbol yo‘nalishlari. **19-mavzu. Zarafshon iqtisodiy rayoni.** Tabiiy sharoiti va resurslari. Demografik salohiyati, mehnat resurslari. Rayon xo‘jaligining tarmoqlar va hududiy tarkibi va ixtisoslashuvi. Hududiy ishlab chiqarish majmualari. Ishlab chiqarish salohiyati. Rayonning ichki tafovutlari va shaharlari. Geoekologik muammolar va rayon xo‘jaligi rivojlanishining istiqbol yo‘nalishlari. **20-mavzu. Janubiy iqtisodiy rayoni.** Tabiiy sharoiti va resurslari. Demografik salohiyati, mehnat resurslari. Rayon xo‘jaligining tarmoqlar va hududiy tarkibi va ixtisoslashuvi. Hududiy ishlab chiqarish majmualari. Ishlab chiqarish salohiyati. Rayonning ichki tafovutlari va shaharlari. Geoekologik muammolar va rayon xo‘jaligi rivojlanishining istiqbol yo‘nalishlari. **21-mavzu. Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni.** Tabiiy sharoiti va resurslari. Demografik salohiyati, mehnat resurslari. Rayon xo‘jaligining tarmoqlar va hududiy tarkibi va ixtisoslashuvi. Hududiy ishlab chiqarish majmualari. Ishlab chiqarish salohiyati. Rayonning ichki tafovutlari va shaharlari. Geoekologik muammolar va rayon xo‘jaligi rivojlanishining istiqbol yo‘nalishlari. **22-mavzu. Iqtisodiy rayonlarni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish muammolari.** Iqtisodiy rayonlarni kompleks iqtisodiy-ijtimoiy rivojlantirishning ilmiy-amaliy ahamiyati. Iqtisodiy rayonlarning mineral xomashyo, yer-suv, mehnat resurslaridan oqilona foydalanish. Iqtisodiy rayonlarning transport kommunikatsiya, logistik, infratuzilma hamda innovatsiya salohiyati va

	rivojlanishi istiqbollari.
3	**III. Amaliy mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar** Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: **I-qism. O‘zbekiston tabiiy geografiyasi bo‘yicha:** 1. O‘zbekiston tabiatini geografik o‘rganilishi tarixini jadvalda aks ettirish 2. O‘zbekiston geologik kartasini chizish 3. O‘zbekiston geologik kartasi mazmunini aytib berish. 4. O‘zbekiston hududining orografik tuzilishini o‘rganish 5. O‘zbekiston geomorfologik kartasini chizish. 6. O‘zbekiston iqlim kartasini chizish. 7. O‘zbekiston iqlimi, uni hosil qiluvchi omillar tahlili. 8. O‘zbekiston daryolari, ko‘llari, muzliklari jadvalini ishlash 9. O‘zbekiston gidrografik kartasini chizish. 10. O‘zbekiston tuproqlari kartasini chizish 11. O‘zbekiston o‘simliklari kartasini chizish 12. O‘zbekiston hayvonot dunyosi kartasini yozuvsiz kartaga tushirish va tahlil qilish 13. O‘zbekistonda tabiatni va tabiiy resurslarni muhofaza qilish kartasini ishlash.Kontur kartada qo‘riqxonalar, buyurtmalar, milliy bog‘larni aks ettirish 14. Tekislik kichik provinsiyasi okruglariga tavsif. Ustyurt tabiiy geografik okrugiga tavsif berish 15. Orol va Quyi Amudaryo tabiiy geografik okruglarining tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalini ishlash 16. Qizilqum va Quyi Zarafshon tabiiy geografik okruglarini tahlil qilish. 17. Tog‘ oldi va tog‘ kichik provinsiyasi okruglariga tavsif. O‘rta Zarafshon tabiiy geografik okrugini tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalda aks ettirish 18. Qashqadaryo tabiiy geografik okrugi tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalini to‘ldirish 19. Surxondaryo tabiiy geografik okrugi kartasining tahlili 20. Mirzacho‘l tabiiy geografik okrugi kartasini chizish 21. Chirchiq – Ohangaron tabiiy geografik okrugi tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalini ishlash 22. Farg‘ona tabiiy geografik okrugi kartasining tahlili 23. O‘tilgan mavzular yuzasidan kollokvium Amaliy mashg‘ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o‘qituvchi tomonidan o‘tkazilishi zarur. Mashg‘ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o‘tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llanilishi maqsadga muvofiq. **II-qism. O‘zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi bo‘yicha:** 1. O‘zbekiston Respublikasini ma’muriy-hududiy tuzilishini o‘rganish. 2. O‘zbekistonning tabiiy sharoiti va resurslarini iqtisodiy geografik

baholash.
3. O‘zbekiston aholisining joylashuvini viloyatlar va qishloq tumanlari bo‘yicha tahlil qilish (aholi zichligi misolida).
4. O‘zbekiston iqtisodiyotini rivojlanishining asosiy ko‘rsatkichlari jadvalini tuzish va tahlil qilish.
5. Mustaqillik davrida sanoatning tarmoqlar va hududiy tarkibidagi o‘zgarishlarni o‘rganish.
6. Viloyatlar bo‘yicha asosiy yoqilg‘i konlari (ko‘mir, neft, tabiiy gaz) va elektr stansiyalarining joylashishi (xarita), yoqilg‘i qazib olish va elektr energiyasi ishlab chiqarishni tahlil qilish.
7. O‘zbekistonda metallurgiya, kimyo, mashinasozlik sanoati mahsulotlari ishlab chiqarishni hududiy tarkibini o‘rganish.
8. O‘zbekistonda qurilish materiallari, o‘rmon va yog‘ochsozlik sanoati mahsulotlari ishlab chiqarishni hududiy tahlil qilish.
9. O‘zbekistonda asosiy yengil va oziq-ovqat sanoati mahsulotlari ishlab chiqarishni statistik o‘rganish.
10. O‘zbekiston qishloq xo‘jalik xaritasini tahlil qilish.
11. Viloyatlar bo‘yicha asosiy dehqonchilik ekinlari yetishtirishni o‘rganish.
12. Viloyatlar bo‘yicha chorvachilik mahsulotlari yetishtirishni statistik tahlil qilish.
13. Viloyatlarning ijtimoiy infratuzilma salohiyatini tahlil qilish.
14. Transport turlari bo‘yicha yo‘llar uzunligi, yuk va yo‘lovchi tashishni geografik tahlil qilish.
15. O‘zbekistonning yaqin va uzoq xorij davlatlari bilan savdo-iqtisodiy aloqalari jadvalini tuzish va tahlil qilish.
16. Toshkent iqtisodiy rayoni tabiiy sharoiti va resurslariga iqtisodiy geografik baho berish.
17. Toshkent iqtisodiy rayonining ishlab chiqarish salohiyatini hududiy tahlil qilish.
18. Mirzacho‘l iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif berish.
19. Farg‘ona iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif berish.
20. Zarafshon iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif berish. Tabiiy sharoiti va resurslarini xo‘jalik maqsadlarida baholash.
21. Janubiy iqtisodiy rayonga umumiy tavsif berish, tabiiy sharoiti va resurslarini, aholisi va mehnat resurslarini o‘rganish.
22. Quyi Amudaryo iqtisodiy rayonga umumiy tavsif berish, tabiiy sharoiti va resurslarini, aholisi va mehnat resurslarini o‘rganish.
23. Iqtisodiy rayonlarni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish muammolarini tahlil qilish.

Amaliy mashg‘ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o‘qituvchi tomonidan o‘tkazilishi zarur. Mashg‘ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o‘tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

I-qism. O‘zbekiston tabiiy geografiyasi:

1. O‘zbekiston hududining o‘ziga xos landshaft-geografik xususiyatlari.
2. Hududiy tabiiy geografiyaning ob’ekti va predmeti.
3. Tabiiy hududiy komplеslarni makonda tarqalishini belgilovchi omillar.
4. O‘zbekistonni tabiiy geografik o‘rganish tarixi bosqichlarni aniqlang va ularga qisqacha tavsif.
5. Ilmiy maktablar va ularni O‘zbekiston tabiatini o‘rganishga qo‘shgan hissasi.
6. O‘zbekistonning yer osti foydali qazilmalari va ularning tarqalishi.
7. O‘zbekiston iqlimiga umumiy tavsif.
8. O‘zbekistonda havo haroratining hududiy va mavsumiy taqsimlanishi.
9. O‘zbekistonda atmosfera havosini holati va uning musaffoligini saqlash chora-tadbirlari.
10. O‘zbekistonda noqulay meteorologik hodisalar.
11. O‘zbekistonda suv oqimining hududiy shakllanishi va yillik taqsimlanishi.
12. O‘zbekiston daryolari.
13. O‘zbekistonda selni hosil bo‘lish sabablarini va uni oldini olish chora-tadbirlar.
14. O‘zbekistonda ko‘llar, botqoqliklarni hududiy taqsimlanishini, genezisi.
15. O‘zbekistondagi suv omborlari va ularning xalq xo‘jaligidagi ahamiyati.
16. Orol dengizi sathini pasayishi sabablari va uni shu kundagi holati
17. O‘zbekistonda grunt suvlarini tarqalishiga, to‘yinishiga, oqimiga, chuqurligiga, gidrokimyoviy xususiyatlariga ta’rif.
18. O‘zbekistonda suv resurslaridan foydalanishada yuzaga kelayotgan muammolarni (okruglar miqyosida).
19. O‘zbekistonda tuproqlarni shakllanishida muhim o‘rin tutadigan omillar.
20. O‘zbekistondagi balandlik mintaqasi tuproq tiplariga tavsif.
21. O‘zbekistondagi kenglik zonasi tuproqlariga tavsif.
22. Voha tuproqlariga tavsif.
23. O‘zbekiston yer resurslari, ularning meliorativ holati.
24. O‘zbekiston yer resurslarilardan oqilona foydalanish yo‘llari.
25. O‘zbekistondagi kenglik zonasi o‘simliklariga tavsif.
26. O‘zbekistondagi balandlik mintaqasi o‘simliklariga tavsif.
27. To‘qay va voha o‘simliklariga tavsif.
28. O‘zbekiston o‘simliklarining xalq xo‘jaligidagi ahamiyati, muhofazasi.
29. O‘zbekiston hayvonotini landshaft zonalari bo‘ylab tarqalishi.
30. Qumli, gilli, toshloqi cho‘llar hamda to‘qay hayvonot dunyosiga tavsif.
31. Adir, tog‘, yaylav mintaqasi hayvonot dunyosi.
32. O‘zbekiston hayvonot dunyosini muhofaza qilish
33. Respublikamizdagi qo‘riqxonalar, buyutmalar, milliy bog‘lar, tabiat yodgorliklari.
34. O‘zbekistondagi dolzarb ekologik muammolar va ularning yechimiga.

35. Mo‘tadil mintaqa cho‘llari bilan subtropik mintaqa cho‘llari tabiatidagi o‘xshashliklar va farqlar.
36. O‘zbekistonda yer osti boyliklarini muhafazasi.
37. Nodir landshaftlar va tabiiy yodgorliklarni holati va muhofazasi
38. Yer yuzasining holatini va insonning xo‘jalik faoliyatini O‘zbekiston iqlimiga ta’siri.
39. O‘zbekiston relefini uning iqlimini shakllanishidagi o‘rni.
40. O‘zbekistonning geografik o‘rnini, Quyosh radiatsiyasini uning iqlimini shakllanishiga ta’siri.
41. O‘zbekistonda yil fasllarining namoyon bo‘lishi va ularga tavsif.
42. O‘zbekistondagi daryo vodiylari relefiga tavsif.
43. O‘zbekiston suv omborlarini atrof-muhitga ta’siri.
44. O‘zbekistonning tekislik kichik provinsiyasi tabiatiga tavsif.
45. O‘zbekistonning tog‘ oldi-tog‘ kichik provinsiyasi tabiatiga tavsif.
Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular bo‘yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
II-qism. O‘zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi:
1. Mustaqillik yillarida O‘zbekiston iqtisodiyotining tarmoqlar tarkibidagi o‘zgarishlar.
2. Mustaqillik davrida O‘zbekiston iqtisodiyotining hududiy tarkibidagi o‘zgarishlar.
3. O‘zbekiston erkin iqtisodiy zonalari geografiyasi.
4. O‘zbekistonga kiritilayotgan investitsiyalar.
5. O‘zbekistonga kiritilayotgan investitsiyalarning tarmoqlar va hududiy tarkibi.
6. O‘zbekiston qishloq joylarini ijtimoiy iqtisodiy rivojlantirish muammolari.
7. O‘zbekistonning tashqi savdo aylanmasi.
8. O‘zbekistonning tashqi savdo aylanmasining mintaqaviy xususiyatlari.
9. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligini rivojlantirishda Prezident Farmonlari va Vazirlar Maxkamasi qarorlarining ahamiyati.
10. O‘zbekistonning demografik vaziyatidagi o‘zgarishlar.
11. O‘zbekiston iqtisodiyotining rivojlanishida klasterlarning roli.
12. O‘zbekistonning tashqi iqtisodiy aloqalari.
13. O‘zbekistonda ijtimoiy soxalarning rivojlanishi xususiyatlari.
14. O‘zbekiston ta’lim tizimi geografiyasi.
15. O‘zbekistonda sotsial geografiyaning rivojlanishida “Akramov-Soliev O‘zbekiston iqtisodiy geografiya ilmiy maktabi”ning roli.
16. Aholiga xizmat ko‘rsatish soxalarini rivojlanishining mintaqaviy xususiyatlari.
17. O‘zbekiston qishloq joylarini ijtimoiy rivojlantirish muammolari.
18. Aholiga tibiiy xizmat ko‘rsatishning mintaqaviy xususiyatlari.
19. O‘zbekiston ta’lim tizimini isloh qilishning geografik jihatlari.
20. O‘zbekiston qishloq aholisiga tibbiy xizmat ko‘rsatish geografiyasi.
21. O‘zbekistonda demografik vaziyat va uning mintaqaviy husisiyatlari.
22. O‘zbekistonda urbanizatsiya jarayonlarining rivojlanishi.
23. O‘zbekistonda turizmni rivojlanishi.
24. O‘zbekiston kurort-rekreatsiya xo‘jaligi geografiyasi.
25. O‘zbekistonga investitsiya kiritishning mintaqaviy xususiyatlari.
26. O‘zbekistonda qishloq xo‘jaligi klasterlarining shakllanishi.
27. O‘zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya va diversifikatsiya qilishning mintaqaviy xususiyatlari.
28. O‘zbekiston tabiiy sharoiti va resurslarini iqtisodiy geografik jihatdan baholash.
29. O‘zbekistonda urbanizatsiya jarayonlari.
30. O‘zbekistonda aglomeratsiya jarayonlari.
31. O‘zbekiston aholisi migratsiyasi.
32. O‘zbekiston qo‘shma korxonalar geografiyasi.
33. Mustaqillik davrida O‘zbekiston demografik jarayonidagi o‘zgarishlar.
34. Sanoatda hududiy klasterlarning vujudga kelishi.
35. Paxtachilik klasterining rivojlanishi.
36. Uzumchilik klasterining rivojlanishi.
37. Sabzavotchilik klasterining rivojlanishi.
38. O‘zbekistonda erkin iqtisodiy zonalarning shakllanish va rivojlanish xususiyatlari.
39. Mintaqaviy iqtisodiyot
40. Mintaqaviy siyosat.
41. O‘zbekiston transport tizimini rivojlantirishning o‘ziga xos xususiyatlari.
42. O‘zbekiston transport koridorlari va ularning geografik xususiyatlari.
43. O‘zbekistonning tashqi iqtisodiy aloqalari geografiyasi.
44. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligi geografiyasi.
45. Agrosanoat majmuasi.

Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular bo‘yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

V. Kurs ishlari buyicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Kurs ishining maqsadi talabalarni mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirish, olgan nazariy bilimlarini qo‘llashda amaliy ko‘nikmalar hosil qilish va bunda zamonaviy texnologiyalarni qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantirishdir. Kurs ishining mavzulari umumiy talabalar sonidan 20-30 % ko‘proq va oldindan tayyorlanadi.
Kurs ishi uchun tavsiya etiladigan mavzular:
1. O‘zbekiston tabiiy sharoiti va resurslarini iqtisodiy geografik baholash.
2. O‘zbekiston aholisi va mehnat resurslari.
3. Respublika, viloyat, qishloq tumanlarining tabiiy resurslaridan foydalanish.
4. Aholiga xizmat ko‘rsatish sohalari geografiyasi.
5. O‘zbekistonning yaqin xorij davlatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari.
6. O‘zbekistonning uzoq xorij davlatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari.

	7. Turizm va rekreatsiya geografiyasi. 8. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligi. 9. Yer-suv resurslaridan foydalanish. 10. O‘zbekistonning geodemografik rivojlanishi. 11. Alohida sanoat tarmoqlarining joylanishi va rivojlanishi. 12. O‘zbekistonda fermerchilikning rivojlanishi. 13. O‘zbekistonnning dunyo siyosiy xaritasida tutgan o‘rni va roli. 14. O‘zbekiston tabiiy sharoiti va resurslarining ho‘jalik ahamiyati. 15. O‘zbekiston foydali qazilmalari geografiyasi. 16. O‘zbekistonning yer yuzasi tuzilishi va uning ho‘jalikka ta’siri. 17. O‘zbekiston yer fondi va uning hududiy tarkibi. 18. O‘zbekistonning ma’muriy-siyosiy tuzilishi. 19. O‘zbekistonning suv resurslari va ularning ho‘jalik ahamiyati. O‘zbekistonning geoekologik muammolari. 20. O‘zbekistonning yoqilg‘i xomashyo salohiyati va uning hududiy tarkibi. 21. O‘zbekiston sanoatining hududiy tashkil etilishiga ta’sir qiluvchi omillar. 22. Mustaqillik davrida O‘zbekiston ho‘jaligining tarmoqlar va hududiy tarkibidagi o‘zgarishlar. 23. O‘zbekiston aholisi va uning joylashuvi. 24. O‘zbekiston aholisining takror barpo bo‘lishi va uning mintaqaviy xususiyatlari. 25. O‘zbekiston shaharlari. 26. O‘zbekistonning qishloq aholi punktlari geografiyasi. 27. O‘zbekistonning qishloq tumanlari geografiyasi. 28. Mustaqillik davrida aholi soni dinamikasi. 29. O‘zbekistonda mehnat resurslari va ularning hududiy tarkibi. 30. O‘zbekiston iqtisodiyotining umumiy tavsifi. 31. Mustaqillik davrida sanoatning rivojlanishi xususiyatlari. 32. O‘zbekiston yoqilg‘i-energetika majmuasi. 33. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligi va uninng milliy iqtisodiyotda tutgan o‘rni. 34. O‘zbekiston pahtachiligi geografiyasi. 35. O‘zbekistonda donli ekinlar yetishtirishning mintaqaviy xususiyatlari. 36. O‘zbekiston bog‘dorchilik-uzumchilik geografiyasi. 37. O‘zbekistonda fermerchilikni rivojlanishi va geografiyasi. 38. O‘zbekiston chorvachiligi. 39. O‘zbekiston qorako‘lchiligi. 40. O‘zbekistonda chorva mahsulotlari yetishtirishning regional xususiyatlari. 41. Angren-Olmaliq sanoat rayoni. 42. O‘zbekiston transporiti. 43. Mustaqillik davrida O‘zbekiston temir yo‘l transportining rivojlanishi xususiyatlari. 44. Mustaqillik davrida erkin iqtisodiy zonalarning vujudga kelishi va geografiyasi. 45. Navoiy erkin iqtisodiy zonasi. 46. Angren maxsus industrial zonasi 47. Jizzax maxsus industrial zonasi. 48. O‘zbekistonning uzoq horij davlatlari bilan savdo-iqtisodiy aloqalari. 49. O‘zbekistonning yaqin horij davlatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari. 50. O‘zbekistonni iqtisodiy rayonlashtirish va kompleks rivojlantirish muammolari. 51. O’zbekistonda pillachilik sohalarining rivojlanishi 52. Respublikada qishloq xo’jaligi mashinasozligi tarmoqlarining rivojlanishi 53. O’zbekistonda fermerchilikning rivojlanishi 54. O’zbekistonning yaqin horij mamlakatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari 55. O’zbekistonning uzoq horij mamlakatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari 56. O’zbekistonning Rossiya Federatsiyasi bilan tashqi iqtisodiy aloqalari 57. O’zbekistonda erkin iqtisodiy zonalarning tashkil etilishi 58. O’zbekistonning Xitoy Xalq Respublikasi bilan iqtisodiy aloqalari 59. O’zbekistonda temir yo’l transportining rivojlanishi 60. O’zbekistonda avtomobil transportining rivojlanishi 61. O’zbekistonning Janubiy Koreya Respublikasi bilan iqtisodiy aloqalari 62. Janubiy iqtisodiy rayoniga geografik ta’rif 63. Zarafshon iqtisodiy rayoniga geografik ta’rif 64. Toshkent iqtisodiy rayoniga geografik ta’rif 65. Farg’ona iqtisodiy rayoniga geografik ta’rif
4	**VII. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** ma’ruzalar; interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5	**VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishni topshirish.
6	**Асосий адабиётлар** 1. Баратов П. Ўзбекистон табиий географияси.–Т., Ўқитувчи, 1996. 2. Ҳасанов И., Ғуломов П.Н. Ўзбекистон табиий географияси (1-қисм). Ўқув кўлланма.-Т.: Ўқитувчи, 2007. 3. Ҳасанов И., Ғуломов П.Н., Қаюмов А. Ўзбекистон табиий

	географияси (2-қисм). Ўқув қўлланма.-Т.: Университет, 2010. 4. Солиев А. Ўзбекистон географияси. Дарслик. Т.:“Университет”, 2014. 5. Солиев А., Назаров М., Қурбонов Ш. Ўзбекистон худудлари ижтимоий-иқтисодий ривожланиши . –Т.: “Мумтоз сўз”, 2010. **Қўшимча адабиётлар** 6. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. – Тошкент: “Ўзбекистон”, 2017. – 488 б. 7. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз.-Т.:Ўзбекистон, 2017. 8. Baratov P. O’zbekiston tabiiy geografiyasidan amaliy mashg’ulotlar. Toshkent, 2005. 9. Ата-Мирзаев О., Тухлиев Н. Узбекистан природа, население, экономика. “Ўзбекистон миллий энциклопедияси”. -Т., 2009. 10. Ахмедов Э.-Ўзбекистон шаҳарлари мустақиллик йилларида.-Т., “Абу Али Ибн Сино”, 2002. 11. Бабушкин Л.Н., Когай Н.А., Зокиров Ш.С. Агроклиматические условия сельского хозяйства Узбекистана.-Т.: Меҳнат, 1975. 12. Бабушкин Л.Н., Когай Н.А.Физико-географическое районирование Узбекской ССР.Труды ТашГУ. Нов.серия, вып 231, Географические науки,-Т.,1964. 13. Богданов О.П. Животные Узбекистана.-Т.: Ўқитувчи, 1975. 14. Мўминов А. ва бошқалар. Ўзбекистон табиий географияси. -Т.: Ўқитувчи, 1984. 15. Назаров М.И. “Ўзбекистон географияси” фани бўйича ўқув-услубий мажмуа.- Тошкент, 2019. 16. Солиев А. ва бошқалар. Минтақавий иқтисодиёт. –Т., 2003. 17. Хасанов И., Ғуломов П. Ўрта Осиё табиий географияси.- Т.:Университет, 2002. **Axborot manbalari** 18. www.undp.uz 19. www.gwpcacena.org 20. www.geogr/msu.ru 21. http://www.geografiya.ru/ 22. www.uzgeo.uz
7	**Termiz davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.**
8	**Fan (modul) uchun ma’sul:** **Umarova Mahbuba Hamroyevna**– Geografiya kafedrasining o’qituvchisi **Raxmatov Abduxoliq Farxodovich** – Geografiya kafedrasi o’qituvchisi
9	**Taqrizchilar:** **Nazarov M** O’zbekiston Milliy universiteti, Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya kafedrasi dotsenti **A. Sattorov**- Termiz davlat pedagogika instituti Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari kafedrasi dotsenti